

God praksis på kurser i arbejdsmarkedsdansk

Inspiration til jobcentre

Dette katalog omhandler god praksis på arbejdsmarkedsrettede kurser for jobcentre, der vil igangsætte danskundervisning for flygtninge/indvandrere i tilknytning til praktik på virksomheder

Indhold

1. Introduktion til God Praksis-katalog – Jobcentre	2
2. Overordnede mål	3
3. Undervisningssted.....	5
4. Gæstelærere og tolke	6
5. Evaluering.....	8

1. Introduktion til God Praksis-katalog – Jobcentre

Denne del af God Praksis-kataloget indeholder introduktioner til de kerneområder, som er af særlig interesse for jobcentermedarbejdere ved etablering af kurser for ledige flygtninge/indvandrere. Det drejer sig om et begrænset antal afsnit, og det er derfor også relevant at læse forskellige afsnit i de dele af kataloget, der henvender sig til **virksomheder** og **udbydere**. Vælg afsnit af interesse alt efter hvilken type kursus I skal i gang med at etablere, og hvilke samarbejdspartere jobcentret har i etableringen og gennemførelsen af danskkurset.

2. Overordnede mål

Der er god praksis for etablering af undervisningen, at jobcentrene i tæt samarbejde med kursusudbyderne opstiller overordnede mål for undervisningsforløbet.

Det er vigtigt, at målene er:

- Konkrete og funktionsrettede
- Handlingsforankrede til virksomhedens sprog- og vidensbehov

Her følger et eksempel på overordnede mål. Det udarbejdet i et tæt samarbejde mellem virksomheden og kursusudbyderen og danner et godt afsæt for underviseres efterfølgende [sprogbehovsanalyser](#) på virksomheden:

Skagerak Hirtshals og AOF Hjørring Daghøjskole – Sprogcentret, Hedevold 11A Hjørring

Mål og succeskriterier for grundkursus:

”Det overordnede mål med kurset er, at de 6 deltagere opnår et danskfagligt niveau, der gør dem i stand til fortsat at være i beskæftigelse på virksomheden samt opnå et højere niveau af almindanske kompetencer på og uden for arbejdspladsen.

Delmålene vil blive opstillet efter afdækningen af deltagernes dansksproglige kompetencer set fra deltagerne selv samt fra virksomheden.

Ud fra den indledende samtale med personalechefen kan forventes følgende eksempler på delmål/succeskriterier:

- Øget kendskab til fagtermer
- Øget forståelse af arbejdsinstruktioner – rotationsordning i produktionen m.m.
- Øget forståelse af kollektive beskeder
- Øget kendskab til sikkerhed (manualer til maskiner, skiltning m.m.)
- Udfyldelse af diverse arbejdsrelaterede skemaer (feriesedler, feriefri dag m.m.)
- Generelt højnet niveau af almindanske kompetencer på og uden for arbejdspladsen”

De overordnede mål i eksemplet er konkrete i den forstand, at de områder, hvor medarbejderne skal kunne begå sig mundtligt og skriftligt på arbejdspladsen, er udpeget. På baggrund af disse mål kan den kommende underviser besøge virksomheden og vide, hvad der skal observeres og indsamles af viden, sprogbrugssituationer og materialer til brug i undervisningen; fx feriedler og lønsedler.

3. Undervisningssted

I de tilfælde hvor et kursus i arbejdsmarkedsdansk gennemføres på sprogcentret, kan man ved kreativ tænkning etablere virksomhedslignende miljøer, som undervisningen kan foregå i.

På et sprogcenter har man eksempelvis på et kursus for ledige rettet mod beskæftigelse i rengøringsbranchen inddraget sprogcentrets rengøringsrum og rengøringsvogne i selve undervisningen for at gøre den mere autentisk.

4. Gæstelærere og tolke

Det kan ofte være en god ide at benytte gæstelærere fra virksomheden eller jobcentret på kurset – ikke mindst for at indfri de vidensmål, der er opstillet for kursusforløbet:

- Det giver anledning til at arbejde med fagrelevant indhold og sprog før, under og efter oplægget
- Det er motiverende at inddrage fagpersoner, og det bringer ”mødet” mellem de forskellige aktører i stand
- Det skaber autenticitet

SP Moulding. Sprogcenter Midt

Fra afrapporteringen:

”Har der været benyttet gæstelærere?”

Ja i flere omgange og med godt resultat:

- Teamleder har undervist i virksomhedens dokumentationssystem og processer
- Kontorassistent i kvalitet
- Kvalitetschefen i kvalitetssikring – ISO systemer”

Der er en del projekter, der med god effekt har benyttet tolke, når man har vurderet at de faglige oplæg er for vanskelige og for videnstunge til, at deltagerne får tilstrækkeligt udbytte af et oplæg på dansk. På længere sigt kan det være afgørende for deltageres jobsituation, at de har en nøjagtig viden om et emne.

Vikar-Snuseforløb til social- og sundhedsfagene, Roskilde Sprogcenter

Fra afrapporteringen:

”Har der været benyttet gæstelærere?”

- Social- og sundhedshjælper om personaleforhold på en typisk arbejdsplads for social- og sundhedshjælper. Især på plejehjem og i hjemmeplejen

- FOA-repræsentant om tillidsrepræsentation og sikkerhedsforhold

Formålet har været at give kursisterne en **tolket** gennemgang af ovennævnte emner, hvilket de aldrig har fået før, for at sikre en præcis forståelse af indholdet.”

5. Evaluering

Evaluering af et arbejdsrettet grundkursus bør altid ske i et samarbejde mellem alle involverede parter: Udbyder, evt. virksomheder og deltagere.

Det er en god idé at samle forskellige kilder til evaluering af projektet. Således siger en underviser fra Roskilde Sprogcenter i sin afrapportering om grundkursus: "Hvis man sammenstiller kilderne: Visitationsresultater, informationsudveksling, undervisningsplan med logbog og virksomhedens, deltagernes og underviserens evaluering af fagdanskspørgsprog og videnskæssige mål, er det mundet ud i et højere niveau end udgangspunktet. Deltagerne har kunnet se målene opfyldt i undervisningen."

Det er god praksis at tilrettelægge strukturerede **midtvejsevalueringer** og **slutevalueringer** med deltagerne enten mundtligt eller skriftligt.

Som en af kilderne til evaluering af forløb er det anbefalelsesværdigt at bruge spørgeskemaer, hvis spørgsmålene er enkle og deltagerne godt introduceret til formen. Underviseren skal vurdere, om deltagerne har sprog nok til at kunne sige noget meningsfuldt og præcist.

Sprogcenter Nordsjælland, fra midtvejsevaluering af grundkursus gennemført på Hørsholm Sygehus				
Sæt kryds	Dansk sprog Går det bedre med at:	Ja meget	Ja lidt	Nej
A	Forstå kolleger og ledere			
B	Tale med kolleger og ledere			
C	Tale i telefon			
D	Læse besked			
E	Læse etiketter på rengøringsmidler			
F	Læse informationer og opslag			
G	Skrive en besked til kolleger og ledere			

Når alle aktører er med til at evaluere organiseringen og udbyttet af forløbet, kan det medvirke til at forbedre kommende projekter og samarbejdsformer.

Vikar-Snuseforløb til social- og sundhedsfagene, Roskilde sprogcenter

Uddrag af beskrivelse fra forløbsplan:

” [...]

5. Projektleders løbende samtaler med lærer om afvikling og modtagelse af undervisningsplan og logbog fra lærer

6. Projektleders gennemgang af evalueringsskema med praktikvirksomhedernes praktikkoordinator

7. Lærers gennemgang af evalueringsskema med deltagerne”.